

Domein Marktintegriteit en Handhaving

Activiteitenkalender

Thema: Oneerlijke verdienmodellen worden aangepakt

Projectmatige activiteiten

1. Aanpak malafide geldaantrekkers

Op de beleggersmarkt zijn vrijgestelde en illegale aantrekkers van gelden, inclusief boilerrooms, actief. Zij bieden effecten, deelnemingsrechten of beleggingsobjecten aan consumenten. Deze partijen maken met frauduleus en misleidend gedrag misbruik van het vertrouwen van de consument. Het project beoogt malafide geldaanbieders te weren en de schade voor consumenten substantieel te verminderen.

Resultaten	Oplevering
1a. Diverse (openbare en niet openbare) toezichtmaatregelen	Q1-Q4 2016
1b. Normoverdracht	Q1-Q4 2016
1c. Waarschuwingen voor specifieke boilerrooms	Q1-Q4 2016

2. Onderzoek bedrijfsvoering beleggingsondernemingen

Een groep van beleggingsondernemingen (beleggingsadviseurs en vermogensbeheerders) maakt zich hardnekkig schuldig aan de schending van verschillende normen op het gebied van bedrijfsvoering. De belegger wordt hiervan de dupe. Het project richt zich op de partijen waar zich de grootste risico's voordoen en verricht onderzoek bij die partijen. Het project beoogt het gedrag van deze partijen te veranderen, met als doel verhoging van de kwaliteit van de dienstverlening en een meer beheerste bedrijfsvoering.

Resultaten	Oplevering
2a. Diverse (openbare en niet openbare) toezichtmaatregelen	Q1-Q2 2016
2b. Normoverdracht	Q1-Q2 2016
2c. Publicatie generieke uitkomsten	Q2 2016

Thema: Onverantwoorde kredietverlening wordt aangepakt

Projectmatige activiteiten

3. Rentekredieten

Dit project heeft betrekking op de problematiek rondom consumptief kredieten waarop niet of beperkt wordt afgelost. Mede door een gebrekkige monitoring vanuit de kredietverleningsmarkt zijn grote groepen consumenten in een later stadium geconfronteerd met veel hogere maandlasten die zij op dat moment niet kunnen dragen en kunnen deze consumenten niet overstappen naar een andere kredietaanbieder. Dit noemen we ook wel het *locked-in* effect. Dit project beoogt om de bij dit probleem betrokken partijen in beweging te brengen en opgeworpen barrières voor consumenten weg te nemen of te verminderen. In 2015 zijn er vanuit het project diverse 0-metingen verricht. Naar aanleiding daarvan zijn er met specifieke partijen, zoals kredietaanbieders en -bemiddelaars, intensieve gesprekken gevoerd over de invulling van hun zorgplicht. In 2016 zullen de effecten daarvan worden gemonitord en zal er een 1-meting verricht worden. Indien noodzakelijk, zullen er onderzoeken worden gestart waarna formele maatregelen opgelegd kunnen worden.

Resultaten	Oplevering
3a. Monitoring en 1-meting	Q1-Q4 2016
3b. Indien noodzakelijk: formele onderzoeken / toezichtmaatregelen	Q1-Q4 2016

4. Goederenkrediet

De AFM heeft diverse signalen ontvangen over de goederenkredietmarkt. De ontvangen signalen hebben onder meer betrekking op overkreditering en een ongewenste stapeling van goederenkredieten, misleiding, 'product-pushing' en koppelverkoop van aanverwante verzekeringsproducten. Deze signalen duiden er ook op dat er goederenkredieten worden verstrekt die qua type product niet-passend zijn, bijvoorbeeld omdat hun looptijd de economische levensduur van het gebruiksgoed overstijgt, of omdat zij hoger zijn dan de waarde van het gebruiksgoed. Er is in 2015 een verkennend onderzoek gedaan naar de markt van goederenkrediet. Aan de hand hiervan zullen vervolgstappen worden bepaald.

Resultaten	Oplevering
4a. Een interne rapportage met bevindingen en vervolgstappen	Q1 2016

5. Ontduikingsconstructies door flitskrediet-aanbieders

Consumenten worden gedupeerd door flitskredietaanbieders, die grotendeels vanuit het buitenland aanbieden. De aanbieders zijn onvoldoende transparant over extra kosten, consumenten betalen woekerrentes, BKR-toetsingen worden niet uitgevoerd en regels voor reclame-uitingen worden niet nageleefd. Dit alles leidt tot overkreditering, vaak bij een kwetsbare groep consumenten. De AFM signaleert ontduikingsconstructies waarbij flitskredieten vanuit andere lidstaten worden aangeboden. Dit project richt zich door internationale samenwerking op een bestendige aanpak tegen flitskredietaanbieders die de wet- en regelgeving (blijven) overtreden.

Resultaten	Oplevering
5a. Diverse (openbare en niet openbare) toezichtmaatregelen	Q1-Q3 2016
5b. Publicatie generieke uitkomsten project	Q3 2016

Doorlopend toezicht en toezichtondersteuning

6. Interventieonderzoeken

De AFM voert in 2016 interventieonderzoeken uit. Dit zijn interventies die belangrijk genoeg zijn om het toezichtprobleem zo snel en zo effectief mogelijk te verkleinen. Momenteel lopen er interventieonderzoeken binnen het thema 'Oneerlijke verdienmodellen worden aangepakt'.

Resultaten	Oplevering
6a. Diverse (openbare en niet openbare) toezichtmaatregelen	Q1-Q4 2016
6b. Normoverdracht	Q1-Q4 2016

7. Project integriteitsonderzoeken accountantsorganisaties

Om zware integriteitsschendingen bij accountantsorganisaties effectief aan te pakken, zal de AFM in 2016 de risico's ten aanzien van deze schendingen verder analyseren. Hiervoor worden onder andere integriteitsonderzoeken uitgevoerd. Als dat nodig is, leiden deze onderzoeken tot toezichtmaatregelen.

Resultaten	Oplevering
7a. Uitwerking risico-gestuurde aanpak	Q2 2016
7b. Uitvoeren van integriteitsonderzoeken	Q1-Q4 2016
7c. Indien noodzakelijk: beïnvloeding en toezichtmaatregelen	Q1-Q4 2016

8. Onderzoeken vergunninghouders integriteit

De AFM ontvangt wekelijks concrete signalen over vergunninghouders die zijn aan te merken als reële vermoedens van ernstige integriteitsschendingen op het gebied van integere bedrijfsvoering en betrouwbaarheid. Voorbeelden zijn betrokkenheid bij opzettelijke en uiterst onzorgvuldige benadeling van klanten, witwassen, oplichting, verduistering, valsheid in geschrift, faillissementsfraude, ernstige fiscale delicten, etc. Dergelijke signalen roepen twijfels op over de integriteit van de betrokken vergunninghouder. Afhankelijk van de ernst van de overtreding wordt formele handhaving ingezet (zoals het heenzenden van beleidsbepalers, het opleggen van boetes of het intrekken van een vergunning) dan wel andere wijzen van gedragsbeïnvloeding (zoals telefoongesprekken en normoverdragende brieven).

Resultaten	Oplevering
8a. Diverse (openbare en niet openbare) toezichtmaatregelen	Q1-Q4 2016
8b. Normoverdracht	Q1-Q4 2016
8c. (Marktbrede) beïnvloeding	Q1-Q4 2016

9. Wwft-toezicht

Witwassen is een hardnekkig probleem dat de systeemintegriteit van het financiële stelsel aantast. Ook de AFM – als ketenpartner en op grond van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) – heeft een rol bij de voorkoming en bestrijding van dit probleem. Na aandacht voor beleggingsondernemingen in 2015, zal de AFM zich in 2016 onder meer richten op naleving van de Wwft door beleggingsinstellingen.

Resultaten	Oplevering
9a. Publicatie generieke uitkomsten themaonderzoek beleggingsondernemingen 2015	Q1-Q2 2016
9b. Analyse aandachtsgebieden naleving Wwft beleggingsinstellingen	Q1-Q4 2016
9c. Onderzoek, beïnvloeding en formele toezichtmaatregelen	Q1-Q4 2016

10. Aanpak niet-vergunninghouders

De AFM ontvangt jaarlijks een groot aantal signalen over partijen die (vermoedelijk) zonder vergunning van de AFM opereren. Gezien de beperkt beschikbare capaciteit en risicogestuurde aanpak kunnen deze signalen niet allemaal tot een (uitgebreid) instellingspecifiek onderzoek leiden. Signalen over illegale activiteiten worden door dit project beoordeeld en geprioriteerd. Het project zal prioriteren naar de ernst van de melding en werken aan effectieve en efficiënte handhaving. Dit zal bijdragen aan het creëren van een 'level playing field'.

Resultaten	Oplevering
10a. Diverse (openbare en niet openbare) toezichtmaatregelen	Q2-Q4 2016
10b. Normoverdracht	Q1-Q4 2016

11. Bekende veelplegers worden in de gaten gehouden en zo nodig aangepakt

Dit project ontwikkelde vóór 2016 een persoonsgerichte aanpak van natuurlijke personen die herhaaldelijk schadelijk gedrag vertoonden op de financiële markten. Een aantal persoonsgerichte onderzoeken van dit project

zullen begin 2016 worden afgerond. De focus op de persoon achter de overtreding zal worden voortgezet bij alle overtredingen waar de AFM op toeziet.

Resultaten	Oplevering
11a. Diverse (openbare en niet openbare) toezichtmaatregelen	Q1 2016
11b. Normoverdracht	Q1 2016

12. Uitvaartverzekeringen

De uitvaartverzekeringsmarkt is een markt die verzadigd is. Hierdoor zijn de verdienmodellen van aanbieders en tussenpersonen op deze markt onder druk komen te staan. Het is daardoor voor deze marktpartijen moeilijker om marktaandeel te verkrijgen en te behouden. Dit kan gevolgen hebben voor de wijze waarop consumenten worden benaderd en/of behandeld. Daarom heeft deze markt de afgelopen jaren bijzondere aandacht van de AFM gekregen. In 2016 zullen de nog lopende onderzoeken worden afgerond.

Resultaten	Oplevering
12a. Diverse (openbare en niet openbare) toezichtmaatregelen	Q1 2016

13. Strategic Intelligence

Strategic Intelligence richt zich op het verder vormgeven en oppakken van de themadoelstelling van de thema's 'oneerlijke verdienmodellen worden aangepakt' en 'onverantwoorde kredietverlening wordt aangepakt.' Het thema 'oneerlijke verdienmodellen worden aangepakt' wordt in 2016 verder vormgegeven, o.a. door het opzetten en verankeren van de signaleringsfunctie, het in kaart brengen van oneerlijke verdienmodellen en het identificeren van trends.

Resultaten	Oplevering
13a. Opstellen strategie	Q1-Q2 2016
13b. Verkennende analyses	Q1-Q4 2016